

VERGİ GÜNDEMİ HAZİRAN 2024

30.06.2024

HAZİRAN AYINDA HANGİ DÜZENLEMELER YAPILDI? Kronolojik Sıralama ile Satır Başlıkları

- Anayasa Mahkemesi Varlık Yönetim Şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemler için düzenlenen kağıtlar için harç istisnasına ilişkin hükmü iptal etti (05.06.2024)
- VUK Tebliği ile Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları ile Finansman ve Tasarruf ve Finansman Şirketleri BSMV'ye tabi işlemleri için dekont düzenleyebilecekler. (12.06.2024)
- Ticaret Bakanlığı tarafından enflasyon düzeltmesi uygulayan şirketlerde esas alınacak finansal tablolara ilişkin tebliğ yayımlandı (15.06.2024)
- ilişkin düzenleme yapılmıştır (12.06.2024)
- Deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki teminat verme süreleri uzatıldı. (26.06.2024)
- Kripto Varlıklara ilişkin düzenlemeler içeren kanun teklifi TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. (26.06.2024)

1

TİCARET BAKANLIĞI TARAFINDAN ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAYAN ŞİRKETLERDE ESAS ALINACAK FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN TEBLİĞ YAYIMLANDI

15.06.2024 tarih ve 32577 sayılı Resmi Gazete'de Enflasyon Düzeltmesi Uygulayan Şirketlerde Esas Alınacak Finansal Tablolara İlişkin Tebliğ yayımlanmıştır. Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren tebliğ ile 2023 yılı ve sonrasındaki hesap dönemlerinde uygulanacak enflasyon düzeltmesine ilişkin olarak genel kurul ve yönetim organınca esas alınacak finansal tabloların belirlenmektedir.

Tebliğ, Bankacılık Kanununa, Sigortacılık Kanununa, Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununa, Sermaye Piyasası Kanununa ve Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanuna tabi şirketler bakımından öngörülen özel düzenlemeler **saklı**

kalmak kaydıyla, finansal tabloları enflasyon düzeltmesine tabi olan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda düzenlenen ticaret şirketlerini kapsar.

Bu Tebliğde geçen;

a) Genel kurul: Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile kooperatiflerdeki genel kurulu, şahıs şirketlerindeki ortaklar kurulunu ve gereğinde ortakların tümünü,

b) Kanun: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,

c) Kâr payı: Net dönem kârı veya serbest yedek akçeler üzerinden ortaklara ve kâra katılan diğer kimselere genel kurulca dağıtılmasına karar verilen tutarı,

ç) Serbest yedek akçe: Kanuni yedek akçelerin sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşan kısmı ile kanun ve sözleşme gereği ayrılanlar dışında genel kurulca ayrılmasına karar verilen yedek akçeleri,

d) Şirket: 6102 sayılı Kanunda düzenlenen ticaret şirketlerini,

e) Yönetim organı: Anonim şirketler ve kooperatiflerde yönetim kurulunu, limited şirketlerde müdürü veya müdürleri, şahıs şirketleriyle sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticiyi,

ifade etmektedir.

Esas alınacak finansal tablolar

1. Finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen muhasebe standartlarına uygun hazırlamak zorunda olan şirketler tarafından Kanunun 88 inci maddesine göre hazırlanan **enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar esas alınır.**

2. Yukarıdaki kapsam kapsamı dışında (1. Maddede belirtilen) kalan şirketlerde, 2023 yılı hesap dönemine ilişkin olarak Vergi Usul Kanununun geçici 33 üncü maddesi ile Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 555) hükümleri uyarınca **enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar ile enflasyon düzeltmesi uygulanmamış finansal tablolar birlikte dikkate alınır. Bu kapsamda;**

a) Serbest yedek akçelerden ve dağıtılabilir diğer kaynaklardan zarar mahsubu sonrasında kalan değerlerden kâr payı dağıtımı yapılması, sermaye artırımı ve azaltımı, birleşme, bölünme, tür değişikliği işlemleri ile sermaye kaybı ve borca batık olma durumlarının tespitinde **enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar.**

b) (Aşağıda belirtilen 3. Madde hükümleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla) Kanun veya şirket sözleşmesine göre net dönem kârının esas alındığı; kâr ve kazanç payı dağıtımlarında, yedek akçe ayrılmasında, intifa senedi sahiplerine ödeme yapılması ile dönem içerisinde dağıtılmış olan kâr payı avansına ilişkin hesaplamalarda **enflasyon düzeltmesi uygulanmamış finansal tablolar,**

esas alınır.

3. Birinci maddede belirtilen kapsam dışında kalan şirketlerde, 2023 yılı hesap döneminden sonraki hesap dönemlerinde, VUK'nun geçici 33 üncü maddesi ile Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 555) hükümleri uyarınca **enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar esas alınır.**

4. Dağıtılması öngörülen kâr payı tutarı, VUK hükümlerine göre enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolarda bulunan kâr dağıtımına konu kaynakların toplamını aşamaz.

Sermaye

Şirketin sermayesine ilişkin yapılacak değerlendirmelerde, **ticaret siciline tescil edilmiş olan sermaye tutarı** esas alınır.

Enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan sermaye düzeltmesi olumlu farkları, diğer öz sermaye kalemlerine ilişkin olumlu farklar ile bunların dışında kalan iç kaynakların, enflasyon düzeltmesinden kaynaklı zararlar dâhil zararlar ve olumsuz farkları aşan kısmı Kanunun 462 nci maddesi kapsamında **sermayeye ilave edilebilir.**

Enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan sermaye düzeltmesi olumsuz farkları ile enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan diğer olumsuz farklar ise genel kurulda alınacak karara istinaden, **sermaye azaltımı yoluyla veya olumlu farklar yahut diğer iç kaynaklarla mahsup edilebilir.**

Finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen muhasebe standartlarına uygun hazırlamak zorunda olan şirketlerde

gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında, Kanununun 88 inci maddesine göre hazırlanan enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar esas alınmakla birlikte, sermayeye eklenecek iç kaynak tutarı, VUK hükümlerine göre **enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolarda bulunan sermayeye eklenebilecek iç kaynakların toplamını aşamaz.**

Vergisel yükümlülükler

Tebliğ hükümleri uyarınca alınacak kararlarda, şirketin ve kârdan pay alacakların vergisel yükümlülüklerine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/06/20240615-5.htm>

VUK TEBLİĞİ İLE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI İLE FİNANSMAN VE TASARRUF VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİ BSMV'YE TABİ İŞLEMLERİ İÇİN DEKONT DÜZENLEYEBİLECEKLER

4

562 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 435)'nde değişiklik yapılmak suretiyle, 6361 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren tasarruf finansman şirketleri ile 6493 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren ödeme ve elektronik para kuruluşlarına, **BSMV'ye tâbi işlemlerinde fatura yerine geçmek üzere dekont düzenleme imkanı** getirilmiştir. Ayrıca, ödeme ve elektronik para kuruluşlarına faaliyetlerine göre belirli hesap devreleri itibarıyla **dekont yerine hesap bildirim cetveli(ekstre) de düzenleme imkanı** da verilmiştir.

562 Seri nolu tebliğ 12.06.2024 tarih ve 32574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

<https://www.gib.gov.tr/node/176777/pdf>

ANAYASA MAHKEMESİ VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN YAPTIKLARI İŞLEMLER VE BU İŞLEMLER İÇİN DÜZENLENEN KAĞITLAR İÇİN HARÇ İSTİSNASINA İLİŞKİN HÜKMÜ İPTAL ETTİ

Bankacılık Kanunu'nun "Varlık yönetim şirketi" başlıklı 143. maddesinin 6. Fıkrası

"Bu Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketleri ile 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında

Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca Kurulun çıkarmış olduğu yönetmelik kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bununla ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar,488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 Sayılı Harçlar Kanunu'na göre ödenecek harçlardan, kaynak kullanımını destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 39 uncu maddesi hükmünden istisnadır"

Hükmü yer almaktadır.

05.06.2024 tarihli 32567 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 01.02.2024 tarihli ve E.2023/110, K.2024/35 sayılı kararıyla Bankacılık Kanunu'nun 143/6 maddesinde yer alan **"492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan," ibaresini oy çokluğuyla Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. İptal gerekçesi iptal edilen hükmün Anayasa'nın 10. ve 73. Maddelerine aykırılıktır.** İptal gerekçesinde;

"Varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemlerin ve bunlarla ilgili düzenlenen kâğıtların 492 sayılı Kanun'a göre ödenecek harçlardan süresiz olarak istisna tutulmuş olması varlık yönetim şirketleri lehine, diğer teşebbüsler aleyhine önemli bir avantaj teşkil etmektedir. Bu avantaj varlık yönetim şirketleri bakımından giderlerin azaltılması suretiyle kâr oranının artması anlamına gelmektedir. Bu şirketlerin kurulmasının teşvik edilmesi için kuruluştan itibaren belirli süre ile sınırlı olarak bunlara harç istisnası tanınması makul olsa da bunun sürekli hale getirilmesi diğer teşebbüsler aleyhine orantısız bir avantajın oluşmasına yol açmaktadır. Ticari hayatta karlılık esasına göre faaliyet gösteren teşebbüsler arasında varlık yönetim şirketleri lehine süreklilik arz eden bir farklılığın olmadığı kanaatine varılmıştır"

Görüşlerine yer vermiştir.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/06/20240605-8.pdf>

DEPREM NEDENİYLE MÜCBİR SEBEP İLAN EDİLEN YERLERDEKİ TEMİNAT VERME SÜRELERİ UZATILDI

26. 06.2024 tarihinde 169 Seri numaralı VUK Sirküleri yayımlanmıştır.

Deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ve Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler ile bu il veya

ilçelerde mükellefiyet kaydı bulunmayıp, söz konusu yerlerdeki meslek mensuplarıyla arasında deprem tarihi itibarıyla Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi bulunması nedeniyle mücbir sebep kapsamında değerlendirilen mükelleflerden, 531 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca 6/2/2023 tarihinden önce lisans almış ve teminat verme süresi bu tarihten sonra sona eren mükellefler ile (b) bendi kapsamındaki mükelleflerin teminat verme süreleri 27/12/2023 tarihli ve VUK-162/2023-13 sayılı Sirküler ile 1/7/2024 gününe (bu tarih dahil) kadar uzatılmıştı.

Deprem nedeniyle 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesi kapsamında değerlendirilerek mücbir sebep hali ilan edilen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mücbir sebep halinin 31/8/2024 tarihine kadar uzatılması sebebiyle bu kapsamdaki mükelleflerin teminat verme süresi **02/12/2024** (bu tarih dahil) tarihine kadar uzatılmıştır.

<https://www.gib.gov.tr/node/176822>

KRİPTO VARLIKLARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER İÇEREN KANUN TEKLİFİ, TBMM GENEL KURULUNDA KABUL EDİLDİ

Herhangi bir vergisel düzenleme içermeyen Genel Kurulda kabul edilen kanuna göre; Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasası araçlarının kripto varlık olarak ihraç edilebilmesinde yetkilidir. Kripto varlık hizmet sağlayıcıların kuruluşlarına ve/veya faaliyete başlamalarına Kurulca izin verilebilmesi için bilgi sistemleri ve teknolojik altyapıları konularında TÜBİTAK'ın belirleyeceği kriterlere uygunluk aranmaktadır.

Kanunla Sermaye Piyasası Kanunu'na **kripto varlıklara ilişkin tanımlar** eklenmektedir.

Buna göre, "**cüzdán**" kripto varlıkların transfer edilebilmesini ve bu varlıkların ya da bu varlıklara ilişkin özel ve açık anahtarların çevrim içi veya çevrim dışı olarak depolanmasını sağlayan yazılım, donanım, sistem ya da uygulamalar olarak tanımlanmıştır. Kanuna göre, "**kripto varlık**" da dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak elektronik olarak oluşturulup saklanabilen, dijital ağlar üzerinden dağıtım yapılan, değer veya hak ifade edebilen gayri maddi varlıklar olarak tanımlanmıştır.

"[Kripto varlık hizmet sağlayıcı](#)", platformları, kripto varlık saklama hizmeti sağlayan kuruluşları ve bu Kanuna dayanılarak yapılacak düzenlemelerde kripto varlıkların ilk satış ya da dağıtımını dahil olmak üzere kripto varlıklarla ilgili olarak hizmet sağlamak üzere belirlenmiş diğer kuruluşlar olarak yer alırken, "[kripto varlık saklama hizmeti](#)" platform müşterilerinin kripto varlıklarının veya bu varlıklara ilişkin cüzdandan transfer hakkı sağlayan özel anahtarların saklanması, yönetimini veya Sermaye Piyasası Kurulunca (SPK) belirlenecek diğer saklama hizmetlerini tanımlamaktadır.

"[Platform](#)" kripto varlık alım-satım, ilk satış ya da dağıtım, takas, transfer, bunların gerektirdiği saklama ve belirlenebilecek diğer işlemlerin bir veya daha fazlasının gerçekleştirildiği kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır.

Sermaye piyasası araçlarının Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) sistemine dahil olmadan kripto varlık olarak ihraç edilebilmesi için esaslar belirlenmesine yönelik Kurula yetki verilmesi amaçlanmaktadır. Buna göre Kurul, sermaye piyasası araçlarının bu madde hükümlerine göre kayden ihraç edilerek MKK tarafından izlenmesi yerine kripto varlık olarak ihracına ve bunların oluşturulup saklandıkları hizmet sağlayıcılar tarafından sunulan elektronik ortam nezdinde kayden izlenmesine ilişkin esaslar belirleyebilecektir.

Sermaye piyasası araçlarının kripto varlık olarak ihracı halinde; hakların izlenmesi, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi ve devredilmesinde, kripto varlıkların oluşturulup saklandıkları elektronik ortamdaki kayıtlar esas alınacaktır. Kurul, bu elektronik ortamdaki kayıtlarla MKK sistemi arasında entegrasyon sağlanmasını zorunlu tutabilecektir. Bu düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenecektir.

Kripto varlık hizmet sağlayıcıları

Düzenlemeye göre, kripto varlık hizmet sağlayıcıların kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kuruldan izin almaları zorunlu olacaktır. Bunlar münhasıran Kurulca belirlenecek faaliyetleri yerine getirecektir. Bunların kuruluşlarına ve faaliyete başlamalarına, ortaklarına, yöneticilerine, personeline, organizasyonuna, sermayelerine ve sermaye yeterliliğine, yükümlülüklerine, bilgi sistemleri ve teknolojik altyapılarına, pay devirlerine, yapabilecekleri faaliyetlere, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulmasına ilişkin esaslar ile faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenecektir. Pay devirlerinde Kurul izninin alınması zorunlu olacaktır.

Bu düzenlemelere aykırı olarak gerçekleştirilen devirler, pay defterine kaydolunmayacak ve bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüz sayılacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcıları, sistemlerinin güvenli bir şekilde yönetilebilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmak, önlemleri almak ve gerekli iç kontrol birim ve sistemlerini oluşturmakla yükümlü olacaktır. Kripto varlık hizmet sağlayıcıların kuruluşlarına ve/veya faaliyete başlamalarına Kurulca izin verilebilmesi için bilgi sistemleri ve teknolojik altyapıları konularında TÜBİTAK'ın belirleyeceği kriterlere uygunluk aranacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının ortaklarının taşıması gereken şartlar da kanunla hüküm altına alınmaktadır. Buna göre, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının ortaklarının müflis olmaması, konkordato ilan etmiş olmaması, uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma başvurusunun tasdik edilmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması şartlarının yanı sıra ilgili kanunlarda sayılan suçlardan kesinleşmiş mahkumiyetinin bulunmaması, işlem yasaklı olmaması; öte yandan gerekli mali güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması ve ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması şartlarını taşımaları gerekecektir.

Kanunla, platformların ortaklarına ve yönetim kurulu üyelerine, diğer sermaye piyasası kurumlarıyla benzer bazı asgari şartlar getirilerek gerekli mali güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibarın sağlanması amaçlanmaktadır.

Platformlar üzerinden kripto varlıkların alınıp satılmasına ve ilk satış ya da dağıtımının yapılmasına; kripto varlıkların takasına, transferine ve saklanmasına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi yetkisi SPK'ye verilmektedir.

Kripto varlık hizmet sağlayıcıları, atıf yapılan hükümler dışında Kanunun diğer hükümlerine tabi olmayacaktır. Kanunun ilgili fıkraları kapsamında Kurul düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye yetkili olacaktır. Kanunun ilgili maddeleri uyarınca Kurulca bankalara yükümlülük getirecek düzenlemeler için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) görüşü alınacaktır.

Sermaye piyasası araçlarına özgü haklar sağlayan kripto varlıklara ilişkin olarak düzenleyici işlemler tesis etmek, özel ve genel nitelikte kararlar almak ve tedbir ve yaptırım uygulamak konusunda SPK yetkili olacaktır. Kurul, sermaye piyasası

araçlarına özgü haklar sağlayan kripto varlıklar dışında, dağıtık defter teknolojisinin veya benzer bir teknolojik altyapının geliştirilmesi suretiyle oluşturulan, değeri bu teknolojiden ayrıştırılamayan nitelikte olan kripto varlıkların satış ya da dağıtımının, Kanunun sermaye piyasası araçlarıyla ilgili hükümlerine tabi olmaksızın platformlar nezdinde yapılabilmesi konusunda esaslar belirleyebilecektir. Bu esaslara tabi olacak kripto varlıkları belirleme aşamasında teknik kriterler açısından değerlendirme yapmak üzere TÜBİTAK'tan ya da bakanlıklara bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kamu kurumlarından teknik rapor isteyebilecektir. Bu kapsamda bir kripto varlığın teknolojik özelliklerinin uygun görülmesi ve bunların satış ya da dağıtımına izin verilmesi bunların kamuca tekeffülü anlamına gelmeyecektir. Bu kripto varlıkların satış ya da dağıtımının yapılması suretiyle halktan para toplayanlar ile bunlara fon sağlayanlar arasındaki ilişkiler genel hükümlere tabi olacaktır. Bu işlemler sırasında Kurulca belirlenecek şekilde hazırlanan ve ilan edilen her türlü bilgilendirme dokümanını imzalayan gerçek ve tüzel kişiler bu dokümanlarda yer alan yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan müteselsilen sorumlu olacaktır.

Kurum ve kuruluşların, kripto varlıklara ilişkin olarak diğer mevzuattan kaynaklanan görev ve yetkileri saklı kalacaktır. Düzenleme kapsamındaki esaslar dahilinde platformlarda işlem gören kripto varlıklar dışındaki kripto varlıklara bu kanundaki hükümler uygulanmayacaktır. Kripto varlıklarla yapılan her türlü işleme ilişkin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri saklı olacaktır. Kripto varlıkları konu edinen rehin sözleşmelerine, Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu uygulanmayacaktır.

Platformlarda fiyatlar serbestçe oluşacaktır

Kanunla kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetleri ile kripto varlıkların transfer ve saklamasına ilişkin esaslar hüküm altına alınmaktadır.

Buna göre de kripto varlık hizmet sağlayıcıları ile bunlarda işlem yapmak isteyen müşteriler arasında imzalanan sözleşmeler yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek yöntemler yoluyla kurulabilecek ve buna ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenecektir.

Kurul, kripto varlık hizmet sağlayıcılarla müşterileri arasında sözleşmelerin düzenlenmesine, kapsamına, değiştirilmesine, ücret ve masraflara, sözleşmenin sona ermesine, feshine ve bu sözleşmelerin içeriğinde yer alması gereken asgari hususlara ilişkin belirlemeler yapabilecektir. Kripto varlık hizmet sağlayıcıların müşterilerine karşı sorumluluğunu ortadan kaldıran veya sınırlandıran her türlü sözleşme şartı geçersiz sayılacaktır. Platformlar müşterilerinin işlemlerine ilişkin itirazlarını ve şikayetlerini etkin şekilde çözecek dahili mekanizmalar kurmakla yükümlü olacaktır. Kripto varlık hizmet sağlayıcılar müşterilerin kimliklerini, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında tespit etmekle yükümlü olacaktır.

Platformların kendi nezdinde işlem görecektir veya ilk satış ya da dağıtım yapılacak kripto varlıkların belirlenmesine ve bunların işlem görmesinin sonlandırılmasına ilişkin yazılı listeleme prosedürü oluşturulması zorunlu olacak; bu konuda Kurul tarafından ilke ve esaslar düzenlenebilecektir. Belirlenecek ilke ve esaslarda, TÜBİTAK'ın ya da gerekli görülen diğer kurum ve kuruluşların görüşü alınarak kripto varlıkların teknolojik özelliklerine ilişkin teknik kriterlere yer verilebilecektir. Bir kripto varlığın platformlarca listelenmiş olması bunların kamuca tekeffülü anlamına gelmeyecektir.

Platformlarda fiyatlar serbestçe oluşacaktır Platformlar işlemlerin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması, piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlerin tespit edilmesi, önlenmesi ve tekrarlanmaması amacıyla emir ve işlem esaslarını belirleyecek, bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kuracak ve her türlü önleyici tedbirleri alacaktır.

İşlem kayıtları

Platform nezdinde gerçekleştirilen piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlere ilişkin olarak tespitleri yapmak, bu nitelikteki eylem ve işlemleri gerçekleştiren hesapların kısıtlanması, durdurulması ve kapatılması dahil olmak üzere gerekli tedbirleri almak ve ulaşılan tespitleri rapora bağlayarak Kurula bildirmekle yükümlü olacaktır.

Platformlar ile bunların müşterileri arasındaki ilişkiler ve platformlarda gerçekleştirilen işlemler nedeniyle taraflar arasında oluşan uyumsuzluklar genel hükümlere tabi olacaktır. Platformlara, Kurul tarafından faaliyet izni verilmiş olması, işlemlerin kamunun güvencesi altında olduğu anlamına gelmeyecek. Kripto varlıklar yatırımcı tazmin hükümlerine tabi olmayacaktır.

Müşterilerin kripto varlık transferlerinin gerçekleştirildiği cüzdanlara ve fon transferlerinin gerçekleştirildiği hesaplara ilişkin kayıtlar kripto varlık hizmet sağlayıcılar tarafından güvenli, erişilebilir ve takip edilebilir şekilde tutulacaktır. Tüm işlem kayıtlarının bütünlüğü, doğruluğu ve gizliliği sağlanacaktır. Müşterilerin kripto varlık transfer işlemlerinde, Kurul ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan düzenlemelere uyulacaktır. Transfer mesajlarında gönderici ve alıcıya ilişkin yer alması öngörülen bilgi ve veriler, kripto varlık hizmet sağlayıcılar tarafından düzenlemelerde belirlenen sürelerde güvenli bir şekilde gönderilecektir. Bu amaçla dağıtık defter teknolojisi, başkaca bağımsız bir mesajlaşma platformu veya uygulama ara yüzü gibi mesajlaşmaya imkan veren yazılım uygulamaları ve teknolojik araçlar kullanılabilir.

Platformların müşterilerine ait kripto varlıkları, müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurulması esas olacaktır. **Bankalar nezdinde saklanan kripto varlıklar ile müşterilere ait bu kapsamdaki nakitler Bankacılık Kanununun 63'üncü maddesinde düzenlenen mevduatın ve katılım fonunun sigortalanması hükümlerine tabi olmayacaktır.**

Müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurmaya tercih etmedikleri kripto varlıklara ilişkin saklama hizmetinin, Kurul tarafından yapılacak düzenleme uyarınca yetkilendirilmiş ve BDDK tarafından uygun görülen bankalarca veya Kurulca kripto varlık saklama hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlarca sunulması ve müşterilere ait nakitlerin bankalarda tutulması zorunlu olacaktır. Kurul, her bir kripto varlık için veya bunların dayandığı teknolojik özellikler ya da kripto varlıkların nitelik ve nicelikleri kapsamında saklama konusunda ayrı esaslar belirlemeye yetkili olacaktır.

Müşterilere ait nakit ve kripto varlıklar, kripto varlık hizmet sağlayıcıların malvarlığından ayrı olacak ve kayıtlar bu düzenlemeye uygun olarak tutulacaktır. Müşterilerin nakit ve kripto varlıkları, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının borçları nedeniyle, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mal varlığı ise müşterilerin borçları nedeniyle kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyecek, rehin edilemeyecek, iflas masasına dahil edilemeyecek ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamayacaktır.

Kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği yapılmasına ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından belirlenecektir.

Kripto varlık hizmet sağlayıcılar yayın, ilan, reklam ve duyuruları ile her türlü ticari iletişimle ilgili olarak Kurulca belirlenen esaslara uyacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcılara icra edecekleri faaliyetleri gösteren yetki belgesi verilecek, Bankalar için BDDK'nin uygun görüşü aranacaktır.

TBMM Genel Kurulunda kabul edilen kripto varlıklara ilişkin düzenlemeler içeren Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna göre, bankalar nezdinde tutulan müşteri nakitlerinin ilgili yatırım kuruluşu müşterileri için açılacak münferit hesap veya hesaplarda, yatırım kuruluşunun kendi nakit varlığından ayrı izlenmesi esas olacaktır.

Müşteri hesaplarının bankalarda nemalandırılmasına ilişkin esaslar SPK tarafından belirlenecektir. Müşteri hesapları kredi teminatı olarak gösterilemeyecek, bu hesaplar üzerinde yatırım kuruluşu lehine bloka, rehin ve benzeri takyidat tesis edilemeyecektir. Bankaların bu kapsamdaki sorumluluğu, yatırım kuruluşlarınca yapılan bildirimlerle sınırlı olacaktır. Bu hesaplarda bakiyesi yer alan müşterilerle ilgili tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran ilgili yatırım kuruluşuna bildirilecek ve yatırım kuruluşunca yerine getirilecektir.

Yatırım kuruluşlarınca müşteri nakitleri için bankalar nezdinde açılan hesaplar, banka muhasebesinde ayrı bir hesapta izlenecektir. Bankalar yatırım kuruluşu müşteri nakitlerinin kaydedildiği hesaplara ilişkin Kurulca belirlenen şekil ve sıklıkta Kurula bildirim yapmak zorunda olacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerinde uygulanacak tedbirler

Kanunla, kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerinde uygulanacak tedbirler de düzenlenmektedir.

Yurt dışında yerleşik platformlar tarafından Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik faaliyette bulunulması ya da Kurulca yapılacak düzenlemeler kapsamında kripto varlıklara ilişkin yasaklanmış bir faaliyetin Türkiye'de yerleşik kişilere sunulması da izinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı sayılacaktır. Yurt dışında yerleşik platformlarca Türkiye'de iş yeri açılması, Türkçe internet sitesi oluşturulması, sunulan kripto varlık hizmetlerine ilişkin doğrudan veya Türkiye'de yerleşik kişi ya da kurumlar aracılığıyla tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması durumlarından herhangi birinin varlığı halinde faaliyetlerin Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilecektir. Faaliyetlerin Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik olduğunun tespitine ilişkin ilave kıstaslar Kurul tarafından belirlenebilecektir.

Kurul, kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerinden kaynaklanan nakit ödeme ve kripto varlık teslim yükümlülüklerini yerine getiremediği veya kısa sürede yerine getiremeyeceği ya da bunlardan bağımsız olarak mali yapılarının ciddi surette zayıflamakta olduğu ya da mali durumunun taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğunun tespiti halinde 3 ayı geçmemek üzere verilecek uygun süre içinde mali yapılarının güçlendirilmesini istemeye ya da herhangi bir süre vermeksizin doğrudan kripto varlık hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya yetkili olacaktır. Kurul ayrıca bunların faaliyet yetkilerini kaldırma, sorumluluğu tespit edilen yönetici ve çalışanların imza yetkilerini sınırlama veya kaldırma yetkisine sahiptir.

Kurul, belirlediği esaslara ya da yasaklara aykırı olarak internet üzerinden ilan, reklam ve duyuru yapıldığına ilişkin bilgi edinilmesi, Kurulca belirlenen esaslara aykırı olarak kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı veya portföy yöneticiliği yapıldığına ilişkin bilgi edinilmesi ile izin alınmaksızın kripto varlık hizmet sağlayıcılığı faaliyetinin internet aracılığıyla yapıldığının Kurulca tespit edilmesi hallerinde internet aracılığıyla yapılan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına veya erişimin engellenmesine karar verebilecek ve uygulanmak üzere kararı Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderecektir.

Kurulca belirlenen esaslara aykırı olarak internet dışındaki mecralardan ilan, reklam ve duyuru yapıldığının tespiti halinde, sorumluların ilgili mevzuat uyarınca ilan ve reklamları durdurulabilecek, kanuna aykırı belgeleriyle ilan ve reklamları toplatılabilecektir. Söz konusu işlemler mahallin en büyük mülki idare amirinin bildirim üzerine iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin mevzuatta belirlenen yetkili idarelerce yerine getirilecektir.

Denetim ve yaptırımlar

Kanunla kripto varlık hizmet sağlayıcıların denetimi ve uygulanacak yaptırımlar hüküm altına alınmaktadır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mali denetimi ve bilgi sistemleri bağımsız denetimi, Kurulca ilan edilen listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarının yapılacaktır. Bilgi sistemleri denetimine ilişkin ilave usul ve esaslar TÜBİTAK ya da gerekli görülen diğer kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Kurulca belirlenecek. Kurul personeli ve görevlendirilen diğer personel, Kurulca belirlenecek program çerçevesinde yetkili kuruluşlarca yapılacak bilgi sistemleri denetimlerinin her aşamasına, denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelemeksizin izleyici sıfatıyla eşlik edebilecektir. Bu şekilde denetime katılanlar

bağımsız denetim kuruluşlarının ulaştığı denetim sonuçlarıyla ilgili bir sorumluluk taşımayacak ve yetkili kuruluşun bilgi birikimini şahsına veya bir başka yetkili kuruluşa çıkar sağlamak için kullanamayacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının hukuka aykırı faaliyetleri ile nakit ödeme veya kripto varlık teslim yükümlülüklerini yerine getirememesinden kaynaklanan zararlardan kripto varlık hizmet sağlayıcıları sorumlu olacaktır.

Kripto varlık hizmet sağlayıcıları, bilişim sistemlerinin işletilmesi, her türlü siber saldırı, bilgi güvenliği ihlalleri gibi fiillerden veya personelin her türlü davranışından kaynaklanan kripto varlık kayıplarından Türk Borçlar Kanunu'nun ilgili hükmü kapsamında sorumlu olacaktır. Kayıpların kripto varlık hizmet sağlayıcılarından tazmin edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması halinde, kripto varlık hizmet sağlayıcı mensupları kusurlarına ve durumun gereklerine göre kayıplardan kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumlu olacak ve şahsi sorumlulukla ilgili olarak düzenlemenin ilgili hükmü uygulanacaktır. Hizmet sağlayıcıların kusuru olmaksızın sunulan hizmetlerde yaşanan kesintilerden kaynaklanan, geçici bir süre emir iletilmemesi ya da işlem, transfer yapılamaması halleri ve benzeri hallerde ortaya çıkan zararlar bu kapsamda değerlendirilemeyecektir.

Düzenlemelere aykırı fiillerde bulunanlara idari para cezası uygulanacak. Buna göre, "bilgi, belge vermeme, denetimin engellenmesi suçu", "yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında, finansal raporlarda usulsüzlük suçu", "denetimde talep edilen bilgiler hakkında sır saklama yükümlülüklerine uyulmaması suçu" kripto varlık hizmet sağlayıcılar bakımından da öngörülmektedir. Düzenlemeye ve ilgili düzenlemelere aykırı şekilde satış ya da dağıtımının yapılması halinde de ilgili hükümler kapsamındaki yaptırımlar uygulanacaktır.

Müşterilere ait nakit ve kripto varlıklara ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yerine getirilecektir.

Müşterilere ait nakit ve kripto varlıklara adli makamlarca el konulması halinde, el konulan varlıkların Kurulca yetkilendirilmiş saklama hizmeti sağlayan kuruluşlar nezdinde oluşturulan cüzdanlarda muhafazası için gerekli tüm işlemler adli makamlarca tesis edilecektir.

Kanunun "piyasa bozucu eylemler", "bilgi suistimali" ve "piyasa dolandırıcılığı" başlıklı hükümleri kapsamında gerçekleştirilen inceleme ve denetimler kapsamında Kurulca internet aracılığıyla yapılan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına veya erişimin engellenmesine karar verilebilecek ve karar uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilecektir.

TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen kripto varlıklara ilişkin düzenlemeler içeren Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a göre, ayırıklıkların tespitinde ve uygulanacak yaptırımlarda dikkate alınacak finansal tablolar belirlenmekte; ceza üst sınırının tespitinde esas alınacak brüt satış hasılatı ile vergi öncesi karın belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleme yetkisi Sermaye Piyasası Kuruluna tanınmaktadır.

Hakkında idari para cezası tesis edilecek ilgili kişinin gider kalemlerinin taraflar arasında serbestçe belirlenebildiği ve tesis edilecek idari para cezaları ya da örtülü kazanç olarak aktarılan tutar ile herhangi bir illiyet bağının bulunmadığı göz önünde bulundurularak, söz konusu gider kalemlerinin menfaat hesaplamalarında dikkate alınmaması ile menfaat hesabında karın realize edilip edilmediğine bakılmayacağı hususu netleştirilmektedir. Bu şekilde idari para cezaları ya da örtülü kazanç olarak aktarılan tutara ilişkin menfaat hesaplamalarının daha kolay ve hızlı yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

İzin almaksızın kripto varlık hizmet sağlayıcısı olarak faaliyet yürüttüğü tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri 3 yıldan 5 yıla kadar hapis ve 5 bin günden 10 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır.

İkincil düzenlemeler, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde çıkarılacak.

Kaynak:

<https://www.tbmm.gov.tr/Haber/Detay?Id=cdbcb979-fb4b-4f8b-84f6-0190562f127e>

TBMM sunulan teklif metnine ve gerekçesine aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz

<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/f581b54c-5b4b-4bce-8e34-25944f1fdee3.pdf>

MAYIS AYINDA HANGİ DÜZENLEMELER YAPILMIŞTI?

<https://farkdenetim.com/mayis-2024-vergi-gundemi/>

- Mevduat ve katılma hesapları ile bazı menkul kıymetlerden elde edilen gelirlere uygulanan indirimli tevkifat uygulaması, bazı oran değişiklikleri yapılarak 31 Temmuz 2024 tarihine kadar uzatıldı. (01.05.2024)
- 6 Seri Numaralı 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği Yayınlandı (16.05.2024)
- Gecikme Zammı oranı artırıldı (21.05.2024)
- Tecil faiz oranı artırıldı (21.05.2024)
- Elektronik Defter Tebliğinde değişiklik yapıldı (21.05.2024)
- Kahramanmaraş ilinde meydana gelen deprem nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki mükellefler için 7256 ve 7326 Sayılı Kanunlarda yer alan taksit sürelerine ilişkin düzenleme yapıldı (25.05.2024)
- Vergi rekortmenlerinin açıklanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır (25.05.2024)
- 7511 Sayılı Kanunla Türk Ticaret Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik /düzenleme yapılmıştır. (29.05.2024)

Saygılarımla

M. Aykut KELEÇİOĞLU
Yeminli Mali Müşavir